

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Concilium Matisconense secundum congregatum est jussu Guntramni Regis. Ei interfuerunt omnes Episcopi regni Burgundici. In eo statutum est ut tertio quoque anno Concilium celebreatur unà cum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

infringere tentarunt, ut suam conservarent integriorem, tributaria videlicet Regi simplicem consensum, Episcopis verò jus conveniendi. Verùm ea præsumptio repressa est quoties potestate sua uti Reges voluerunt, quam legitimam esse agnovit Gregorius magnus.

Anno DXXXV. habita fuit Synodus Arvernensis eorum Episcoporum qui in regno Theodeberti erant, in regno scilicet Austrasiorum, veluti Treverensis, Agrippinensis, Metensis, Viridunensis, & aliquot Episcoporum regni Burgundionum, quod abolitum anno DXXXIII. inter Reges Francorum fuerat divisum. Synodus illa Arvernensis, prima omnium immouere cepit regiam auctoritatem. Tantum enim abest ut se coactam fateatur jussu Principis, quemadmodum à duabus synodis superioribus pronuntiatum fuerat, ut etiam dicant Episcopi se congregatos fuisse à Spiritu sancto, cum consensu Regis Theodeberti, multum videlicet recedentes à consuetudine Conciliorum generalium, quorum patres profitebantur se literis Imperatorum congregatos fuisse in nomine Spiritus sancti, non autem à Spiritu sancto. *Cum in nomine Domini*, inquit Concilium Arvernense in præfatione, *congregante sancto Spiritu, consentiente Domino nostro gloriosissimo piissimoque Rege Theodeberto, in Arverna urbe sancta synodus convenisset.* At Episcopi Concilij tertij Aurelianensis robustius deprimunt auctoritatem regiam. Nullam enim mentionem faciunt consensus regij pro congregandis Sacerdotibus; sicut nec Aurelianense quartum habitum anno quingentesimo quadragesimo primo, nec Parisiense tertium anno quingentesimo quinquagesimo septimo, neque demum Lugdunenense secundum anno quingentesimo sexagesimo septimo; tametsi Gregorius Turonensis in libro v. hist. cap. xx. scribat illud fuisse coactum jussu Regis Guntchramni: *Congregari synodum ad urbem Lugdunensem jussit.*

VII. Concilium Parisiense secundum, itémque Turonense secundum, iis verbis utuntur quæ jura quidem Regum non omnino dissimulant, sed ita enervant atque imminuunt ut ni aliunde ratio suppeteret ea restituendi, dimidium regie auctoritatis periclitari videatur. Nam licet Concilium Aurelianense quintum habitum anno DCLIX. intra temperamenti cujusdam cancellos se contineat, dum ait, *Clementissimus Princeps, triumphorum titulis invictissimus, Dominus Childebertus Rex, pro amore sacra fidei & statu religionis, in Aurelianensi urbe congregavit in unum Domini Sacerdotes, syno-*

das tamen Parisienses secunda habita anno DLV. quæ fuerint in ea convocanda partes Principis, frigidè admodum explicat, his verbis: *Cum in urbem Parisius ad invitationem Domini Regis gloriosissimi Childeberti venissemus.* Synodus verò Turonensis secunda habita anno DLXVII. nihil heic spectat præter conniventiam consensumque Principis: *Quapropter Christo auspice in Turonica civitate, Concilio concordante, juxta conniventiam gloriosissimi Domini Childeberti Regis ammentis, coadunati.* Sed Episcopi illi multam de se suspicionem injiciunt in hac causa. Quippe apertius animi sui sensa exprimentes, non quidem ratione habita Principis tunc regnantis, sed Clodovei primi, qui diù antè mortuus erat, cuiusque res gestæ ceteris Principibus exemplo esse debent, non dubitant scribere in canone xxxi. illum supplicasse Episcopis ut ad Synodum Aurelianensem convenirent. Et tamen epistola synodica illius synodi contrarium evincit, cum in ea patres ingenuè fateantur se jussu Clodovei fuisse congregatos in urbe Aurelianensi.

VIII. At Concilium Matisconense primum, & secundum, itémque Valentinum secundum, Parisiense quintum, & Cabilonense iis verbis usa sunt quæ Regum auctoritati respondent; penes quos est jus non solum invitandi Episcopos ad synodum, aut eorum congregationi consentiendi, sed etiam eam jubendi & imperandi. Episcopi Concilij Matisconensis primi, quod habitum est anno quingentesimo octavesimo primo, fateantur se congregatos esse *ex evocatione gloriosissimi Domini Gunthramni.* Qui loquendi modus explicat jus & potestatem ejus qui per literas suas convocat synodum. Sanè jus quod Metropolitano competit convocandi Concilij Episcoporum suæ provinciæ, eo vocabulo explicatur in Concilio Aurelianensi tertio, can. i. *Ad suam civitatem suos evocet fratres.* Tractus est autem hic loquendi modus ex capite quadragesimo decretorum Papæ Leonis, qui ad Episcopum Thessalonicensem Illyrici Exarchum ita scribit: *In evocandis autem à te Episcopis moderatissimum esse te volumus.* Quare cum synodus Matisconensis fateatur se congregatam esse *ex evocatione Regis Gunthramni*, prorsus manifestum est eam in unam conspirare sententiam cum Episcopis synodi Valentine secundæ habitæ anno quingentesimo octavesimo quarto, qui scribunt mediocritatem suam in urbe Valentina convenisse *juxta imperium gloriosissimi Gunthramni Regis.*

IX. Magni momenti est secunda synodus

Matifconensis. Quippe cum regnum Francorum in tres partes divisum esset inter filios Clotarij, earum unam Guntramnus sub vocabulo regni Burgundionum obtinebat, ceteras, quæ Australia & Neustria dicebantur, fratres ejus suo jure possidebant. Cupiit autem Guntramnus ut omnes regni sui Episcopi simul congregarentur; eamque ob causam eis præcepit ut ad Matifconensem urbem accederent. Ne quis verò id à me gratis dictum putet, auctorem laudabo Gregorium Turonensem, cujus ea sunt verba in libro VIII. cap. XX. historia: *Episcopi ex jussu Regis Gunthramni apud Matifconensem urbem collecti sunt. Præfatio verò synodi testatur ei interfuisse omnes Episcopos qui in regno Gunthramni erant constituti: Gaudeamus quòd omnes Episcopi qui in regno gloriosissimi Domini Gunthramni Regis episcopali funguntur honore, in uno se conspiciunt coadunati Concilio.* Inter eos autem in primis videre est Metropolitanos Lugdunensem, Viennensem, Rothomagensem, Burdegalsensem, Senonensem, Bituricensem, Vefontionensem, Ebredunensem, & Tarantasiensem. Illud Episcoporum corpus jubet in canone ultimo ut Concilium nationale, quod universale vocat secundum phrasim Africanorum, id est, Concilium ex universis regni provinciis, tertio quoque anno celebretur; ea tamen lege, ut id fiat jussu Principis, qui locum commodum assignabit, situm velut in centro & in medio Episcoporum: *Hoc adimplere sollicitudinis sit Metropolitanus Lugdunensis Episcopi, unà cum dispositione magnifici Principis nostri prius desinentis locum mediterraneum ad quem omnes Episcopi sine labore alacres congregentur.* Patres Matifconenses vocabulum *dispositionis* (quod in legibus Codicis significat edictum) hauserunt ex epistola sancti Leonis ad Pulcheriam, qui eo utitur ut significet jussa Imperatoris data pro convocatione Concilij: *Ne autem piissimi Principis dispositioni, qua episcopale Concilium voluit congregari, nostra videretur præsentia defuisse, fratres meos Iulianum Episcopum, & Renatum Presbyterum, & filium meum Hilarem Diaconum misi, qui vicem præsentie mee implere sufficerent.* Episcopo autem Lugdunensi curam delegant petendi & obtinendi à Principe mandata pro convocatione Concilij universalis; ea videlicet de causa, quòd Metropolitanus esset urbis regni Burgundionum, in qua Gunthramnus commorari solebat. Quoniam verò Concilium, juxta Principis desiderium, satagebat ei Episcopo novam Patriarchæ dignitatem procurare, quo cum vocabulo honestant in præfatione, placuit ut ipse regia diplomata pro

Tom. II.

congreganda synodo mitteret cum suis literis.

Synodi demum Parisiensis quintæ patres, quæ anno sexcentesimo decimo quinto celebrata est, agnoscunt se congregatos esse *ex evocatione gloriosissimi Principis Domini Clotacharij Regis, cui Neustria & Burgundia parebant.* Quis & synodus Cabilonensis habita anno sexcentesimo quinquagesimo, cui interfuerunt Episcopi Burgundionum & Neustriæ, coacta est *tam ex communi omnium voluntate quam ex evocatione vel ordinatione gloriosissimi Domini Clodovei Regis, qui duo illa regna possidebat.* Et in epistola synodica Concilij patres aiunt: *Quod gloriosus Dominus Clodoveus Rex in urbe Cabilono synodale præcepit esse Concilium.*

X. Sufficiunt, opinor, ista quæ diximus, ut difficilibus & morosis ingenis persuaderi possit magnam Regibus auctoritatem competere ad convocanda Concilia; cujus tanta vis est, ut Episcopi teneantur accedere ad synodum quam Rex celebrandam indixerit. Necessitatem illam parendi mandatis Principis docet illustris locus apud Gregorium Turonensem. Narrat ille Childebertum Regem Austrasiorum suis literis anno D X C. evocasse Episcopos regni sui ad urbem Viridunensem, ut accusatio adversus Egidium Remensem Archiepiscopum instituta judicaretur. Ac licet iter illud plurimum incommodi adferret Episcopis, ob intolerabilem hyemis asperitatem, pluvias, & fluminum inundationem, tamen, ut ait Gregorius, præceptioni regis obistere nequiverunt. *Rex Episcopos accerseri ad ejus examinationem præcepit, scilicet ut ab initio mensis octavi apud Viridunensem urbem adesse deberent, dirigens epistolas, ut supra diximus, ad omnes regni sui Pontifices, ut medio mense nono ad discutiendum in urbe supradicta adesse deberent.* Erant autem pluvie valide & immenses, rigor intolerabilis, dissoluta luto via, amnes litora excedentes. Sed præceptioni regis obistere nequiverunt. Nihilominus dissimulandum non est difficile se præbuisse Episcopos, nisi causæ conventus, quæ notæ esse debebant, in literis convocationis exprimerentur. Nam in eo casu Mapinius Episcopus Remensis, ad Nicetium Treverorum Episcopum scribens, fatetur obediendum esse Regi: *Quoniam parere nos regis præceptis in bonis rebus & conveniat & libeat; tamen si is ipse Mapinus Tullum accedere recusasset post literas Principis: Indicamus nos literas filij nostri Regis Theobaldi excepisse ut in Tullensium urbe die Calendarum Juniarum adesse deberem; & nullam causam evocationis declarantes, reciprocante pagina indicavimus nos illic accedere non debere,*

Gregor. Tith.
lib. 10. c. 19.

Hh ij